

מנבאי הצלחה בבית הספר – עצמאות

הורים יקרים!

זהו הנושא השני בסדרה המתייחסת להצלחה בבית הספר באופן כללי, ובמיוחד כיום, בצל משבר הקורונה.

מדד חשוב מאד להצלחה בבית הספר הינו עצמאות הילדים בחיי היום-יום שלהם. ברור שילדי הגן עדיין זקוקים להוריהם, יחד עם זאת חשוב שהם יהיו מסוגלים להתנהל באופן עצמאי בחיי היום-יום שלהם. כלומר: לאכול לבד, להתלבש לבד, לסדר את הצעצועים שלהם, ולעשות תפקידים בבית שמתאימים לגילם, גם אם לא תמיד הם אוהבים לעשות זאת!

עצמאות אינה נרכשת רק לקראת העלייה לכיתה א'. אתם, ההורים ליוויתם את הבת או הבן שלכם כבר דרך בכדי לאפשר להם לרכוש עצמאות. למעשה, אחד האתגרים הכי מורכבים להורים הוא במציאת איזון בין הצורך של הילד לעצמאות ובין רצון ההורה להגן ולשמור עליו. מהרגע שהילד או הילדה מסוגלים לנוע במרחב הבית הם מחפשים להתנסות בעצמם בחוויות חדשות. יתכן ואתם מכירים את הדרישה של הילדה או הילד בגיל שנה וחצי: "אני, אני, אני...". כאשר הם דורשים לקחת את הכף מידיכם כדי להאכיל את עצמם, גם כאשר הם לא תמיד מצליחים להכניס את תכולת הכף לפה! בשלב זה, ברור שאנחנו, ההורים יכולים לבצע פעולות אלה באופן יעיל יותר ומהיר יותר בשביל הילדים שלנו. יחד עם זאת, יש חשיבות לאפשר לילדים שלנו כמה שיותר התנסות עצמאית בפעולות היומיומיות שלהם כדי לפתח את המיומנויות הנדרשות. כלומר: באותו רגע של הדרישה: "אני, אני, אני..." יתכן מאד שהילדים יתקשו לבצע את הפעולה הנכספת, אך חשוב שניתן להם להתנסות כדי שהם יפתחו שליטה טובה יותר. ההתנסות העצמאית מאפשרת לילדים לפתח ולשכלל את המיומנויות השונות שלהם, וגם נותנת להם תחושה של סיפוק ושל מסוגלות. כדאי לזכור שכאשר הילדים דורשים, "אני! לבד!" הם אמנם מתנסים בעצמם, אך הם לא לבד! אתם שם איתם, מלווים אותם, וצופים בהצלחה שלהם – וזה חשוב מאד! ההתבוננות שלכם, ההורים, וההתפעלות שלכם חשובה לילדים, מחזקת אותם ומעודדת אותם. לא תמיד פשוט לצפות בילדה המסתבכת ולעיתים יוצרת בלגן, תוך כדי הצורך שלה לבצע פעולה בעצמה. במצבים רבים הפעולה העצמאית של הילדים מוסיפה לנו, ההורים, עוד עבודה או מאריכה בהרבה את זמן ההתעסקות. אבל נזכור עד כמה החוויה הזאת בונה את הילדים, מאפשרת להם לרכוש מיומנויות חשובות, ובונה את תחושת הערך העצמי שלהם, יתכן וזה יעזור לנו לנשום עמוק, ואפילו להתפעל מהם!

כאשר אנחנו מאפשרים לילדים שלנו להתמודד עם משימות החיים היומיומיים שלנו, הם מתחילים להאמין בעצמם, מפני שהם רואים שאנחנו מאמינים בהם. זה לא מתחיל בגיל הגן. אתם, ההורים, מלווים את הילדים שלכם כבר מספר שנים במסלול הזה.

הצלחה, כמובן, נמדדת אחרת בכל גיל. בגיל שנה וחצי הילד שמנסה להאכיל את עצמו ומצליח להחזיק ולתמרן נכון את הכף – זאת הצלחה, למרות שיתכן והוא הפיל את רוב האוכל, ונעזר בידיים כדי להכניסו לפה!! בגן חובה אנו גאים כשאנו צופים בילדה שלנו משחקת את תפקיד הגננת, ומארגנת ריכוז לאחיה הקטנים כמו בגן.

עלינו לזכור שיש ילדים עם צרכים שונים ואופי שונה. יש ילדים שהכל הולך להם בקלות, ויש ילדים שאנו צריכים להשקיע מאמץ מכוון בכל שלב ושלב של התפתחותם כדי לסייע להם להתקדם. יש ילדים שיותר חוששים, וזקוקים ליותר עידוד. לא מדובר בחוסר בשלות, זהו אופי. עם הזמן, ועם העידוד שלנו הילדים רוכשים יותר ויותר בטחון ביכולות שלהם להתמודד בעולם. בכל שלב של ההתפתחות שבו נדרש שינוי ופיתוח של מיומנויות חדשות, יתכן ויהיה צורך בליווי שלנו (המותאם כמובן לגיל).

זהו אתגר עבורנו ההורים. כיוון שמההתחלה, כאשר הילד לא מצליח בפעולה הנכספת, התחושות המיידיות שעולות הינן תחושות של תסכול וכעס. בשלב זה של החיים שלהם, כל כך קל לנו לחסוך מהם תחושות לא נעימות אלה. כמה כואב לנו לראות אותה סובלת! כמה קשה לנו לראות אותו מתוסכל! אולי דרשנו מהם יותר מדי? מה כדאי לנו לעשות? חשוב להיות ליד הילדים, לעודד אותם, ואולי גם לכוון אותם ברוגע. אם עדיין קשה להם, ניתן לסייע להם, כלומר: לא מיד לעשות את הפעולה במקומם. יתכן שילדנו באמת עוד לא פיתח את המיומנויות הדרושות לביצוע הפעולה הזאת, וכרגע חשוב שנתערב ונעזור לו. אבל עלינו לזכור: אולי היום עשינו את הפעולה בשביל, אבל מחר נוכל לאפשר לו להתנסות שוב, בעצמו. כן, זה לוקח יותר זמן, אנו מסוגלים לעשות את הפעולה הזו בין רגע, אבל המחיר ההתפתחותי והרגשי גבוה מאד לילדים שהוריהם חוסכים מהם את ההתמודדות האלו. מעודד לזכור שיש לנו, ויהיו לנו הזדמנויות רבות לחזק את תחושת העצמאות של הילדים.

זיכרו, תמיד תוכלו להתייעץ עם הגננת ועם פסיכולוגית הגן, *אנחנו לשיירותכם!*